

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool Kinderland te KORTRIJK

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 18739
Instelling Vrije Basisschool Kinderland
Directeur Eddy DENECKERE - Sofie EGGERMONT
Adres Sint-Anna 41 - 8500 KORTRIJK
Telefoon 056-20.10.64
Fax 056-25.37.26
E-mail kinderland.secretariaat@skynet.be
Website www.kinderlandweb.be

Bestuur van de instelling VZW Vrije Basisscholen "De Wijngaard"
Adres Sint-Anna 41 - 8500 KORTRIJK

Scholengemeenschap De Wijngaard
Adres Sint-Anna 41 - 8500 KORTRIJK

CLB Vrij CLB Groeninge
Adres Kasteelstraat 27 - 8500 KORTRIJK

Dagen van het doorlichtingsbezoek 18-03-2013, 19-03-2013 en 21-03-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 21-03-2013
Datum bespreking verslag met de instelling 29-03-2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Johan Kets
Teamleden Katrien De Roo
Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs.....	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	12
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	15
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Begeleiding.....	17
4.1.1 Leerbegeleiding	17
4.2 Evaluatie.....	18
4.2.1 Rapporteringspraktijk	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?.....	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	22
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	23
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	23
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg.....	23

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De basisschool Kinderland ligt in een groene omgeving, aan de rand van Kortrijk. De school kiest voor het opvoedingsproject van Don Bosco om kinderen, die uit de ruime omgeving komen, een kwaliteitsvolle vorming te bieden. De school heeft ook heel wat kinderen uit het internaat en een centrum voor kinderopvang en gezinsondersteuning, die op dezelfde campus liggen. Omwille van een stijgend leerlingenaantal, moest de school de laatste decennia haar infrastructuur voortdurend uitbreiden. Ze kon daarbij rekenen op daadwerkelijke steun van de zustergemeenschap.

Tijdens deze doorlichting stonden Nederlands en muzische vorming in de focus bij het erkenningsonderzoek. De school voldoet aan haar maatschappelijke verplichtingen voor beide leergebieden.

Het thematisch aanbod in de kleuterafdeling zorgt voor een samenhangend aanbod, waarbij Nederlands en muzische vorming op een geïntegreerde manier kansen krijgen. Het team richt zich op een netgebonden referentiekader bij het ondersteunen van kleuters in hun ontwikkeling. Dat vormt ook de structuur voor de afspraken rond een geleidelijke opbouw van activiteiten en speelleerhoeken. Vooral voor muzische vorming, houden leerkrachten meer en meer de leerplandoelen in het oog, hoewel de concrete verwachtingen nog niet voor iedereen even helder zijn. De concrete klaspraktijk in de verschillende kleutergroepen wijst erop dat de verschillende domeinen van beide leergebieden voldoende aandacht krijgen. De stimulerende begeleidingsstijl van de juf zorgt voor een veilig klasklimaat, waarin kleuters volop mogen exploreren en experimenteren. Taalverwerving krijgt zeker heel wat impulsen, maar afspraken over na te streven woordenschat kunnen die nog krachtiger maken. Bij muzische vorming verdient 'media' in de meeste klassen nog meer gerichte aandacht.

In de lagere afdeling valt de gedrevenheid van vele teamleden op om kwaliteitsvol taalonderwijs te organiseren. Ze zijn ook trots op de goede resultaten die ze bereiken op methodegebonden en schooloverstijgende toetsen voor Nederlands. Een doordachte keuze en het kritisch gebruik van de taalmethode draagt hiertoe bij. Leerkrachten zorgen voor een goed gestructureerde leeromgeving met duidelijke referentiekaders. Ze voorzien differentiatie en ondersteuning die aansluit bij individuele leerlingen.

Muzische vorming is al jaren een aandachtspunt voor de school. Leerplandoelen fungeren nog meer als verantwoordingsinstrument, dan als middel om proactief de activiteiten te plannen. Hoewel hierrond op beleidsniveau afspraken zijn, worden ze in de concrete praktijk wisselend toegepast. Toch is er in vele klassen een voldoende breed aanbod, met aandacht voor verschillende domeinen, die echter niet allemaal evenveel gewicht krijgen. Er zijn nog weinig afspraken voor een verticale samenhang bij dit leergebied. 'Beschouwen' als basis voor een creatief proces komt meer en meer voor. Evaluatie van muzische vorming heeft zeker nog groeimogelijkheden, zowel naar het gebruik van passende criteria als naar de manier waarop dit kan gebeuren.

Om na te gaan of de school haar kwaliteit zelf bewaakt en bijstuurt, onderzocht de inspectie twee onderwijsprocessen: leerbegeleiding en rapporteringspraktijk.

Leerbegeleiding steunt op een overzichtelijke zorgstructuur, met aandacht voor de verantwoordelijkheid van de klasleerkracht en voor vraaggestuurde ondersteuning door het zorgteam. Het team heeft zicht op de specifieke noden van kinderen, zowel op cognitief als op sociaal-emotioneel vlak. Teamleden zorgen voor passende differentiatie, maar bij meer complexe problemen hebben ze het moeilijk om een passende zorgvraag te formuleren. Ook de afspraken voor verdere aanpak blijven vaak nog te weinig concreet. De aandacht voor rapportering groeide vanuit ontevredenheid over het vorige leerlingenrapport. Het team koos voor onmiddellijke actie, gericht op een eindproduct. De aandacht voor visieontwikkeling, concrete verwachtingen en trajectplanning kwamen pas 'al doende'. Een werkgroep ontwerpt voorstellen en legt ze voor aan het voltallige team. De betrokkenen stellen dat ze zich ook richten op de leerplanvisie, maar op dit vlak is nog wat bijsturing nodig. Een tussentijdse try-out en aanpassingen wijzen op aandacht voor doeltreffendheid. De aanpak geeft ook aanzetten tot een andere kijk op evaluatie.

Het schoolbeleid heeft groeiende aandacht voor visieontwikkeling, die wel nog meer verduidelijking en opvolging op uitvoeringsniveau vraagt. Uitbreiding van gerichte klasbezoeken en functioneringsgesprekken zijn een terechte keuze voor de nabije toekomst. Participatieve besluitvorming is niet eenvoudig, deels omwille van het grote team, maar zeker ook door de vaak heel uiteenlopende standpunten. Streven naar een open communicatie, transparantie en luisterbereidheid blijft een opdracht voor alle betrokkenen. Positieve aangrijpingspunten zijn dan weer de investering in waardering, de formele overlegstructuren en de goede communicatie tussen teamleden van hetzelfde leerjaar. De kwaliteitszorg binnen de school steunt vooral op reflectie en professionalisering.

Het advies bij deze doorlichting is 'gunstig', voor de hele school. Het inspectieteam vertrouwt erop dat de school de aanbevelingen in dit verslag zal aangrijpen om verder te bouwen aan kwaliteitsvol onderwijs voor alle kinderen in 'Kinderland'.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
muzische vorming

Lager onderwijs

Nederlands
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate na. Leerkrachten creëren een krachtige taalomgeving, met rijke activiteiten en ontwikkelingsmaterialen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate na. De belangstellingscentra tonen een ruim en breed aanbod van muzische activiteiten. Kinderen krijgen kansen tot experimenteren en tot expressie in gevarieerde situaties.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs

Curriculum	De leerkrachten hanteren vooral een netgebonden referentiekader bij het
Onderwijsaanbod	plannen van hun aanbod. Ze proberen de verschillende ontwikkelingsdomeinen
Referentiekader	van kleuters kansen te bieden in verschillende ervaringssituaties.
Planning	Dit referentiekader vormt ook de structuur voor het ontwerpen van
Evenwichtig en volledig	ontwikkelingslijnen. Deze zorgen voor continuïteit en gradatie bij het inrichten
Samenhang	van speelleerhoeken en bij de uitwerking van activiteiten.
Brede harmonische vorming	Voor taalontwikkeling baseerde het team zich op de decretale
Actief leren	ontwikkelingsdoelen om de spreiding van het aanbod over de verschillende
	leeftijdsgroepen in kaart te brengen.
	Voor muzische vorming waren het dan weer de leerplandoelen die de basis
	vormden om de volledigheid van het aanbod op dit vlak na te gaan. Via een
	digitaal instrument koppelde elke leerkracht activiteiten aan beoogde doelen,
	waardoor ze meer zicht kregen op 'vergeten' doelen.
	Opmerkelijk is wel dat 'media' bij dit onderzoek weinig expliciete aandacht kreeg.
	Hoewel leerkrachten enkele activiteiten voor dit domein kunnen duiden, blijft de
	invulling ervan bij sommigen eenzijdig beperkt tot computergebruik.
	Recent formuleerde de directeur de verwachting om bij muzische activiteiten en
	bij het uitwerken van een nieuw thema enkele leerplandoelen voorop te stellen.
	De meeste teamleden proberen deze afspraak consequent op te volgen. Maar
	het gebruik van leerplandoelen blijft tot nu toe eerder een
	verantwoordingsmiddel. Ze zijn nog minder toonaangevend bij het proactief
	plannen van het aanbod over het schooljaar en over de klassen heen.
	Het werken met belangstellingscentra zorgt voor een goede horizontale
	samenhang tussen de leergebieden. Zowel voor Nederlands als voor muzische
	vorming voorzien de leerkrachten een rijk en gevarieerd aanbod in de hoeken, bij
	de voorgestelde activiteiten en tijdens gezamenlijke projecten.
	Bij oudere kleuters zijn er heel wat ontwikkelingskansen voor ontluikende
	geletterdheid.
	Met uitzondering van een (wiskundige) begrippenlijst, zijn er weinig afspraken
	voor een graduele opbouw van de streefwoordenschat. Soms is de
	vooropgestelde woordenschat binnen een thema vrij hoog gegrepen. Hoewel
	leerkrachten vermelden dat verschillende kleuters dit aankunnen, blijft de vraag

of hierbij niet meer differentiatie nodig is.

Tijdens een brainstorming mogen vooral de oudste kleuters zelf interessepunten binnen het belangstellingscentrum aanbrengen. Vaak is er ook ruimte om te reflecteren over hun resultaat en de aanpak die ze volgden. Beschouwen, als voedingsbodem voor het creëren, komt in sommige thema's aan bod, maar heeft nog groeikansen.

Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

Meestal zorgt de stimulerende begeleidingsstijl van de juf voor een veilig klasklimaat, waarin kinderen op eigen tempo mogen ontwikkelen. Kleuters worden uitgedaagd om te exploreren en te experimenteren. Ze krijgen kansen om hun ervaringen en gevoelens te verwoorden. Pictogrammen, stappenplannen, de lettermuur, aandacht voor 'leesrichting', diverse vormen van poppenspel, ... zijn maar enkele voorbeelden van de rijke waaier aan taalstimuli die leerkrachten aanbieden.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

In de klassen zijn de ontwikkelingsmaterialen voor kleuters goed bereikbaar, hoewel sommige kasten wel aan vervanging toe zijn. Naast het ontwikkelingsmateriaal van de klas of materiaal dat de leerkracht zelf meebrengt, is er een 'kieskastcircuit', dat uitwisseling over de klassen heen bevordert. Voor muzische activiteiten zijn er meestal voldoende verbruiksmaterialen beschikbaar. Een klasgroep experimenteert met de mogelijkheden die tablets kunnen bieden in het ontwikkelingsproces. Over het gebruik van dit medium lopen de visies binnen het team nogal uiteen. Sommigen zijn enthousiast, anderen zouden liever investeren in meer klassieke hard- en software. Het gebruik van vertel- en verjaardagstassen biedt kansen om schooltaal en thuistaal op elkaar af te stemmen en stimuleert de interactie tussen ouder en kind. 'Mijn taalboekje' ondersteunt het verwerven van schooltaal bij anderstalige kleuters (en ouders).

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Om kinderen in hun ontwikkeling te volgen, screenen leerkrachten driemaal per jaar het welbevinden, de betrokkenheid en de competentie van elke kleuter. Ze hanteren daarbij gelijkgerichte criteria. Signalen of vragen zijn aanleiding tot verder onderzoek of tot extra ondersteuning. Daarnaast hanteert elke leerkracht een eigen vorm van losse notities per kind, klasscreenings of een meer gestructureerde kijkwijzer. Die vormen de basis voor het invullen van het hierboven beschreven kindvolgsysteem of bij de voorbereiding van een oudercontact. Vele notities verwijzen naar aspecten van taalontwikkeling, sommige beschrijven meer technische vaardigheden bij muzische ontwikkeling. Het team is het erover eens dat observatie moet gericht zijn op de doelen die ze vooropstellen. Hoe ze dat in de praktijk concreet aanpakken, blijft wat vager, hoewel er enkele waardevolle initiatieven lopen. De mogelijkheden van de digitale agenda worden hierbij nog weinig gebruikt. Voor kleuters bij wie de taalontwikkeling niet verloopt zoals verwacht, kan de leerkracht gebruik maken van een 'taalobservatielijst', die de opeenvolgende ontwikkelingsstappen bij taalverwerving nauwgezet in kaart brengt. Bij de oudste kleuters vullen externe tests de vaststellingen van de leerkracht aan.

Begeleiding Observatiegegevens geven vaak aanleiding tot extra begeleiding van sommige
 Leerbegeleiding kleuters. Leerkrachten zorgen voor een gedifferentieerd aanbod, dat soms ook
Beeldvorming klasoverschrijdend verloopt.
Zorg De school kiest bewust voor gemengde leeftijdsgroepen, waardoor kleuters
 elkaar kunnen helpen. De teamleden van de gemengde tweede-derde
 kleuterklassen zijn overtuigd van de rijke ontwikkelings- en differentiatiekansen
 die deze groeperingsvorm biedt. Niet iedereen vindt dit principe vlot haalbaar bij
 jonge kleuters.
 Onder impuls van de zorgcoördinator bieden ‘taaldozen’ extra ondersteuning bij
 taalverwerving. Hoewel in eerste instantie bedoeld voor gebruik in ‘zorggroepjes’
 bieden ze ook inspiratie voor taalondersteuning in de klas.

Professionalisering Verschillende leerkrachten volgden nascholing om hun didactiek voor Nederlands
 Deskundigheidsbevordering of muzische vorming te verbeteren. Ze maken een verslagje over verworven
Nascholingen inzichten en geven documentatie door. Toch zijn de effecten ervan beter
Interne expertise merkbaar in de eigen klas dan op teamniveau.
 Voor muzische vorming organiseerde de school diverse teamnascholingen.
 Daardoor is de kijk van leerkrachten op muzische ontwikkeling breder geworden.
 De verhoogde deskundigheid uit zich vooral in ‘zicht op de doelen’. Een beter
 begrijpen van de achterliggende leerplanvisie is wellicht minder beklemtoond.
 Ook voor het hanteren van de nieuwe digitale agenda, organiseerde de school
 introductiesessies. Tijdens informeel overleg, bij meer ict-vaardige collega’s en bij
 de pedagogische directeur vinden teamleden hulp bij het overwinnen van de
 kinderziekten in dit systeem. Toch zijn ze nog vragende partij voor verdere
 professionalisering en ondersteuning.
 Het ‘bouwoverleg’ en de vele informele gesprekken ervaren de teamleden als
 kansen om samen en van elkaar te leren. Ook de samenwerking en de
 taakverdeling bij het plannen van belangstellingscentra vinden ze in die zin
 waardevol.

Visieontwikkeling De terechte verwachting om naast een netgebonden referentiekader, ook
 leerplandoelen te hanteren, zorgt nog voor onzekerheid bij sommige teamleden.
 Het is niet voor iedereen even helder wat nu echt ‘moet’ en eventueel al ‘mag’.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Voldoet. De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate. Het
 goed gestructureerd aanbod en de voorgelegde output bieden daarvoor voldoende garanties.

Curriculum Het team rekent op het gekozen onderwijsleerpakket om de leerplandoelen voor
 Onderwijsaanbod dit leergebied te realiseren. Toch gaan ze daar voldoende kritisch mee om. Zo
Referentiekader kozen ze, op basis van outputgegevens, voor een ander spellingsaanbod, dat
Planning volgens hen meer structuur biedt.
Evenwichtig en volledig Daarnaast geldt ook de afspraak om rekening te houden met de leerplandoelen
Samenhang die de methode bij elke activiteit voorstelt. Sommige leerkrachten doen dit al
Brede harmonische vorming meer nauwgezet dan hun collega’s.
Actief leren Vele teamleden hanteren verduidelijkende schema’s voor bijvoorbeeld
 taalbeschouwing. Ze informeren hun collega’s van de aansluitende klasgroepen,
 waardoor een continue opbouw mogelijk wordt.
 Boekpromotie krijgt bijzondere aandacht. In samenwerking met de plaatselijke
 bibliotheek zorgen teamleden voor een ruim aanbod van zakelijke en fictionele
 teksten. Leerkrachten voorzien rijke activiteiten rond boeken en geven kinderen
 tips om een boek te verkennen en te doorgronden.
 Ook poëzie wordt niet vergeten. Kinderen lezen en bespreken gedichten of

maken zelf 'elfjes'. In alle klassen liepen initiatieven rond 'gedichtendag'. Leerkrachten van de eerste en tweede graad organiseren niveaulezen en in een klas komt een oma verhalen voorlezen. Geïnspireerd door het onderwijsleerpakket, leren kinderen stappenplannen hanteren en moeten ze frequent een eigen mening formuleren. Bij het einde van de les maken verschillende leerkrachten een synthese samen met de leerlingen.

Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

De klasorganisatie en de didactische aanpak van verschillende leerkrachten zorgen voor een goed gestructureerd leerklimaat. Leerlingen weten meestal goed wat van hen verwacht wordt. Heel wat leerkrachten zorgen via aanmoediging en snelle feedback dat kinderen bij de les betrokken blijven. In enkele gevallen duurt de klassikale instructiefase vrij lang, waardoor die betrokkenheid in het gedrang komt.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

In de meeste klassen bieden de referentiekaders kinderen ondersteuning en structuur bij het verkennen van de Nederlandse taal. Soms zijn de platen nogal klein en niet altijd leesbaar achteraan in de klas. Leerkrachten geven aan dat ze het didactisch materiaal dat bij de methode hoort, ter beschikking hebben.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

Ook voor de toetsen is het onderwijsleerpakket de grootste inspiratiebron. Na analyse, vormen ze het uitgangspunt voor remediërslessen of extra ondersteuning van sommige leerlingen. Voor spelling en technisch lezen hanteert het team externe toetsen, die een evolutie over de leerjaren heen, in beeld brengen. Op basis van de resultaten organiseren leerkrachten in eerste instantie bijsturing op leerlingenniveau. Voor reflectie op klasniveau, bijvoorbeeld over de kwaliteit van het didactisch handelen, worden ze blijkbaar minder gebruikt. Tijdens de bijgewoonde lesactiviteiten viel het op dat leerkrachten vaak stimulerende mondelinge feedback geven aan de leerlingen. In de werkschriften en op toetsen echter, blijft die ontwikkelingsgerichte feedback eerder beperkt. De uitgebreide feedback bij het 'boekencontract' vormt hierop een uitzondering in positieve zin. Hierbij krijgen leerlingen heel bruikbare tips om de afgesproken taken te kunnen uitvoeren en om hun aanpak bij te sturen.

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

In de herwerkte versie van het rapport krijgen de verschillende domeinen van Nederlands uitgebreid aandacht. Het team kiest hierbij voor 'harde evaluatie' en sprak een puntenverdeling af, die in verhouding staat met de tijdsbesteding aan de verschillende domeinen. Het is opmerkelijk dat de school ervoor kiest om de resultaten van Nederlands samen te voegen met die van andere leergebieden tot een 'totaalprocent', waarvan weinig teamleden de meerwaarde kunnen aangeven. Naast het cijferrapport krijgen de leerlingen hun werk en toetsen mee naar huis, zodat ouders meer zicht krijgen op de achterliggende betekenis van de cijfers. Tussentijds krijgen de leerlingen een rapport dat meer over leef- en leerhouding handelt. De leerkracht noteert hierover zijn mening, maar er is ook ruimte voor zelfevaluatie door de leerling en voor commentaar van ouders.

Begeleiding Bij overgangsgesprekken en via het leerlingendossier krijgen leerkrachten zicht op de beginsituatie van de kinderen in hun klas.

Leerbegeleiding De zorgcoördinator is aanwezig op het laatste multidisciplinair overleg in de kleuterafdeling en geeft de informatie door aan de leerkrachten van het eerste leerjaar.

Beeldvorming Bij het begin van het lager onderwijs voorziet de zorgleerkracht ook tests rond leesvoorwaarden of om het taalniveau van anderstaligen beter in beeld te brengen.

Zorg De remediëring in de klas bestaat vooral uit extra individuele ondersteuning. Leerkrachten gebruiken hierbij de differentiatie- en verrijkingsmaterialen van het onderwijsleerpakket.

Vaak krijgen leerlingen stappenplannetjes op hun bank die extra structuur bieden.

Het valt wel op dat verschillende teamleden bij het onderwerp ‘leerbegeleiding’ vrij snel naar het zorgteam verwijzen en pas in tweede instantie naar hun eerstelijnszorg in de klas.

Professionalisering De teamleden zijn goed op de hoogte van de vernieuwde eindtermen rond taalbeschouwing. De consequenties ervan voor hun klaspraktijk werden op een teamoverleg besproken. Interculturele gerichtheid en strategieën, kwamen minder expliciet aan bod.

Deskundigheidsbevordering

Nascholingen

Interne expertise

Kwaliteitszorg De leerlingen van de vierde en de zesde klas nemen deel aan schooloverstijgende toetsen van het eigen net. De leerkrachten van de betrokken klassen bespreken de resultaten onderling en soms komt daarover ook informatie op een teamvergadering. De rijke mogelijkheden, die deze outputmeting biedt voor kwaliteitsverbetering op schoolniveau, worden nog niet ten volle benut. Leerkrachten zeggen dat ze dit als minder dringend ervaren, omwille van de goede resultaten.

De school verzamelt resultaten van oud-leerlingen in het vervolgonderwijs en vergelijkt die met de eigen beoordeling en met het gegeven studieadvies. Het keuzeproces en het gebruik van het nieuw onderwijsleerpakket getuigen van de betrokkenheid en de zorg van het team om kwaliteitsvol taalonderwijs te bieden. Ook in de gesprekken komt die bekommernis en de inspanningen die ze ervoor leveren heel duidelijk naar voor.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate. Het team deed uitgebreide inspanningen om de volledigheid van het aanbod te verantwoorden. Uit de klaspraktijk blijkt de aandacht voor een vrij brede invulling van dit leergebied.

Curriculum Op beleidsniveau leeft de verwachting dat alle leerkrachten zich richten op de leerplandoelen uit de verschillende deelleerplannen. Daartoe inventariseerde het team de voorbije jaren alle muzische activiteiten in een digitaal overzicht en zocht het naar leerplandoelen, die daarbij aansloten.

Onderwijsaanbod Op uitvoeringsniveau is het nog niet voor elke leerkracht even duidelijk hoe en in welke mate die leerplandoelen bepalend moeten zijn voor de huidige planning.

Referentiekader Sommigen proberen consequent vanuit de ontdekte lacunes hun aanbod bij te sturen. Anderen kunnen minder duidelijk aangeven hoe ze de uitgebreide ‘bewakingsoefening’ effectief aanwenden om nu een zo volledig mogelijk aanbod te garanderen.

Planning

Evenwichtig en volledig

Samenhang

Brede harmonische vorming

Actief leren

De planningsdocumenten zijn heel divers. Ze gaan van enkel een onderwerp of een heel beperkt lesverloop, over meer concrete lesdoelen, tot (te) uitgebreide opsommingen van leerplandoelen en soms ook eindtermen. Leerkrachten verklaren dit voor een stuk vanuit de wisselende planningssoftware, die blijkbaar nog kinderziektes vertoont.

Toch blijkt uit de lesfiches en vooral uit de concrete praktijk in verschillende klassen dat leerkrachten rekening houden met de verwachtingen van het leerplan. Vaak is dit nog meer vanuit een verantwoordingsperspectief dan om toekomstgericht hun aanbod te plannen.

Teamleden vinden inspiratie voor nieuwe muzische activiteiten in verzamelmappen en tijdschriften of op het internet.

Behalve voor de gezamenlijke creanamiddagen, zijn er nog weinig expliciete afspraken om een continue opbouw te garanderen en overlappingsen te vermijden.

Uit de (digitale) jaaroverzichten blijkt dat het team inspanningen doet om de verschillende domeinen de nodige aandacht te geven. Toch primeren in sommige klassen 'beeld' en 'muziek' nog op 'beweging' en 'media'. 'Drama' en 'muzisch taalgebruik' krijgen bijkomende aandacht vanuit de taalmethode, in andere leergebieden of als tussendoortje.

In verscheidene klasgroepen is een groeiende aandacht voor 'beschouwen' merkbaar, zeker voor de domeinen beeld en muziek.

In een aantal klassen wordt het werk van de kinderen na het beschouwen nog teveel gestuurd, waardoor de boodschap van de kunstenaar of de creativiteit van de kinderen wat verloren gaan.

De school streeft er ook naar om elke klas minstens eenmaal per jaar een film- of toneelvoorstelling te laten bijwonen. Museumbezoek komt minder frequent aan bod.

Het gerenommeerd kinderkoor van de school geeft een duidelijke meerwaarde aan de muzische ontwikkeling van de deelnemende leerlingen. De verantwoordelijke leerkrachten richten zich niet alleen op een mooi eindresultaat, maar reflecteren ook op de leerplanvisie die ze op die manier realiseren.

Onder andere via de driejaarlijkse musical, de animatieprojecten en binnen verschillende andere leeractiviteiten streeft het team op een geïntegreerde wijze muzische doelen na. Welke dat precies zijn en of ze voldoende gerichte aandacht krijgen, daar is nog minder expliciet over nagedacht.

Onderwijsorganisatie <i>Onderwijstijd</i> <i>Klasmanagement</i>	Muzische vorming krijgt in het lessenrooster slechts het minimum (of nog minder) van de leertijd toebedeeld, die de koepel voorziet om alle leerplandoelen te realiseren. Voor andere, meer cognitieve leergebieden ligt dat duidelijk anders. Soms krijgen lessen een andere invulling, of ontbreken doelen en/of lesverloop. Tijdens de creanamiddagen zorgen leerkrachten voor waardevolle en vernieuwende muzische activiteiten. Maar ook hier gaat er onderwijstijd naar initiatieven die vooral of uitsluitend doelen van wereldoriëntatie of lichamelijke opvoeding beogen. Vele leerkrachten slagen erin om een ongedwongen, muzische sfeer te creëren, waarbij kinderen zich veilig genoeg voelen om zich creatief te uiten. Een actieve deelname van de juf / meester ondersteunt dit muzisch klimaat. Verschillende teamleden maken tijd voor een ‘muzisch tussendoortje’ na momenten van geconcentreerd werken. Binnen het lopende animatieproject zet de school verscheidene muzische domeinen in de kijker. Gezamenlijke startmomenten nodigen leerkrachten, leerlingen en (soms) ouders uit om samen muziek, beeld of beweging te beleven.
Materieel beheer Uitrusting <i>Leermiddelen</i>	Op school zijn voldoende verbruiksmaterialen beschikbaar om muzische activiteiten op een zinvolle manier te organiseren. Leerkrachten beschikken over zelfgemaakte of aangekochte muziekinstrumenten. Over digitale media lopen de meningen uiteen. Enkele klassen beschikken over een digibord en sommige leerkrachten zijn enthousiast over de uitleenbare laptops. Anderen hebben kritiek op hun verouderde hardware of op de keuze van het besturingssysteem. Niet elke klas heeft een even adequate uitrusting.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig / representatief</i> <i>Gericht op bijsturing</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	De visie op evaluatie van muzische vorming groeit stilaan vanuit de herwerking van het leerlingenrapport. Daar besloot de werkgroep dat je muzische ontwikkeling niet adequaat in punten kan vatten. Daarom kiest het team voor een verbale beoordeling in drie categorieën. Over de criteria om een verbaal oordeel toe te kennen zijn nog weinig afspraken. Toch stemmen leerkrachten van hetzelfde leerjaar hun evaluatie op elkaar af, zij het dan op een meer informele manier. Enkele leerkrachten experimenteren met waardevolle alternatieven, waarbij ze met leerlingen evaluatiecriteria bespreken en hen stimuleren tot zelfevaluatie. De mondelinge evaluatie tijdens muzische activiteiten is vaak heel stimulerend.
Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig / volledig</i>	Per domein beoordelen leerkrachten op het rapport een aantal staakwoorden. De leden van de werkgroep geven aan dat ze die elementen uit de betrokken deelleerplannen haalden. Bij de indeling op het leerlingenrapport ontbreekt ‘bewegingsexpressie’. ‘Media’ komt enkel voor in de derde graad.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	Er zijn opvallend weinig observatienotities over de muzische ontwikkeling van kinderen. Tijdens enkele activiteiten was er differentiatie naar interesse of materiaalkeuze voorzien. Differentiatie naar interesse krijgt ook kansen tijdens de creamomenten in de bovenbouw.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De school investeert al jaren in professionalisering voor dit leergebied. Daartoe organiseerde ze teamgerichte en individuele nascholingsessies. Onder meer daaruit is er ook heel wat documentatie beschikbaar (die soms nog te weinig gekend is).

In verschillende nota's en op het teamoverleg worden leerkrachten aangespoord om elkaar te ondersteunen of om hulp te vragen bij het werken met het muzisch bewakingsinstrument. De directie doet beroep op de auteurs voor bijkomende uitleg.

Visieontwikkeling

De inventarisatie en het overleg over leerplandoelen zorgde zeker voor een verbrede visie op muzische vorming. Maar er blijft nog onduidelijkheid over het verdere verloop van het traject. De vaak wisselende opdrachten en verwachtingen, zorgen volgens sommigen voor verwarring en bij enkelen zelfs voor frustratie.

Kwaliteitszorg

Er is nog nood aan een meer klasnabije opvolging om de geleverde inspanningen op een efficiënte manier in te zetten voor de muzische ontwikkeling van kinderen.

De diverse waardevolle inzichten en goede praktijkvoorbeelden van individuele teamleden blijven vaak nog opgesloten binnen de eigen klas of de collega's van hetzelfde leerjaar.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	neen

Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	neen
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De school heeft een uitgeschreven visie met krachtlijnen en afspraken die haar zorgbeleid gestalte geven. De visie is gekend door het team. Vanuit een krachtige leeromgeving willen de teamleden tegemoet komen aan de noden van elk kind. De school draagt het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen hoog in haar vaandel. Ze streeft naar een systematische en brede opvolging van de kinderen waarbij er naast het cognitieve, ook aandacht is voor de sociale relaties in de klasgroep.

De school wendt de SES-lestijden (socio- economische status) geïntegreerd aan. Ze heeft daarbij vooral aandacht voor taalvaardigheid en de socio-emotionele ontwikkeling.

De school verantwoordt de keuze van haar doelen vanuit de drie pijlers uit de opvoedingsmethode van Don Bosco: hartelijkheid, redelijkheid en geloof.

Het schoolbeleid neemt structurele maatregelen om de begeleiding van de leerlingen te organiseren. Ze brengt haar zorgstructuur op een duidelijke en overzichtelijke wijze in kaart. Het team kent het zorgcontinuüm.

De klastitularis is de eerste verantwoordelijke in de preventieve basiszorg, maar kan beroep doen op de zorgbegeleider. De zorgbegeleiders staan elk in voor een bepaald niveau en ondersteunen zowel de klasleerkracht als de kinderen. De zorgcoördinator is het aanspreekpunt op schoolniveau, neemt een aantal coördinerende taken op zich en begeleidt bepaalde processen.

De ondersteuning is vraaggestuurd. De klasleerkrachten kunnen een zorgmelding indienen en vragen interventies voor een individueel kind of een groepje kinderen. Soms volstaan enkele tussenkomsten om het kind weer te laten aansluiten bij de klasgroep, soms is het probleem hardnekkiger en volgt er een MDO (multidisciplinair overleg). De meeste teamleden zijn nog niet vaardig genoeg in het formuleren van een specifieke en heldere hulpvraag. Tijdens de kindbespreking zoeken de betrokkenen naar oplossingen om de kinderen beter vooruit te helpen. De afspraken blijven echter nog te vaag, zowel wat betreft de aanpak door de klasleerkracht als het traject dat de zorgbegeleider zal afleggen. In het stappenplan staat hun rol weinig expliciet beschreven. Afgebakende doelen op middellange termijn en concrete afspraken over het hulpverleningstraject ontbreken nog. Deze zouden nochtans de doelgerichtheid en de effectiviteit van het handelingsgericht werken kunnen verhogen. Niet iedereen vindt de MDO's even zinvol. Sommige teamleden geven ook aan dat de verhoogde zorg door de zorgbegeleiders geregeld wegvalt.

De school heeft zicht op de specifieke noden van kinderen. Door formele en informele overlegmomenten, overgangsgesprekken en de gegevens uit het KVS/LVS (kind- en leerlingvolgsysteem) en het kinddossier, kennen de leerkrachten de beginsituatie van de kinderen. De school weet voor welke leerlingen ze SES-lestijden genereert en wie er externe hulp krijgt. Het percentage kinderen dat logopedie volgt, is vrij hoog. Vaak worden kinderen doorverwezen. Maar het zijn soms ook de ouders die er zelf voor kiezen om hun kinderen buitenschools te laten ondersteunen. De vraag rijst of dit altijd strikt noodzakelijk is.

Het team zorgt meestal voor een veilige klassfeer. De instroom van kinderen is zeer divers. Doorgaans houden de teamleden voldoende rekening met de sociaal- emotionele context van de kinderen. Via sociogrammen achterhalen ze de onderlinge relaties. De leerkrachten gebruiken diverse werkvormen om hun leerlingen te motiveren en te stimuleren. Ze hanteren observaties, toetsen, genormeerde tests en foutenanalyses als basis om te differentiëren en te remediëren. De meesten maken gebruik van de differentiatiemogelijkheden die de leerpakketten bieden. Verlengde instructie en extra ondersteuning in het 'miniklasje' helpen veel kinderen goed op weg. De school kent het belang van preventieve zorg. Het

hoeken- of contractwerk speelt in een aantal klassen een belangrijke rol om oefeningen op maat aan te reiken. ICT-toepassingen of specifieke hulpmiddelen worden ingezet voor kinderen met leerproblemen. Enkele leerlingen krijgen bijzondere maatregelen en indien nodig past de school curriculumdifferentiatie toe. Ook voor de knappere kinderen voorziet het team extra uitdagingen.

De school onderzoekt in zekere mate de doeltreffendheid van haar leerbegeleiding. Dat doet ze door op het einde van het schooljaar te reflecteren over haar werking. Ze brengt de sterke en minder sterke acties in kaart en formuleert mogelijke verbeteracties. Dit gebeurt op schoolniveau.

Na de KVS/LVS- tests worden de resultaten geanalyseerd op kind- en klasniveau. In welke mate de conclusies op klasniveau besproken worden en ook leiden tot gerichte bijsturingen, is niet altijd duidelijk.

De directie en het zorgteam participeren frequent aan specifieke bijscholingen. De meeste leerkrachten zijn bereid om zich op vlak van leerbegeleiding verder te ontwikkelen. De school beschikt over praktijkgerichte bronnen en programma's om te remediëren. Ze heeft ook een orthotheek met achtergrondinformatie in verband met ontwikkelings- en leerproblemen. Teamleden die geconfronteerd worden met een bepaalde problematiek, zijn bereid om zich daarin te verdiepen.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De visie op (tussentijds) rapporteren vinden teamleden in de 'leerkrachtenwijzer'. De korte tekst legt twee belangrijke klemtonen: positieve feedback en aandacht voor zelfevaluatie.

Impliciet leeft er uiteraard ook enige consensus die groeide uit de praktijk: het rapporteren over en meegeven van toetsen, feedback over leef- en leerhouding, het organiseren van oudercontacten, open-klasdagen, ...

Recent verscheen ook een meer uitgebreide visietekst in het schoolwerkplan, die de relatie legt tussen rapporteren en evaluatie. Deze vermeldt de lopende initiatieven rond rapporteren en schetst een vrij breed beeld van wat evalueren kan zijn. In eerder algemene bewoordingen komen harde en zachte evaluatie, product- en procesevaluatie, ontwikkelingsgerichte feedback en differentiatie aan bod.

Teamleden vermelden dat ze bij de bijsturing van het rapport inspiratie zochten in de leerplanvisie. Zo zouden de aspecten voor muzische vorming ontleend zijn aan de deelleerplannen voor dat leergebied. Toch ontbreken hier enkele essentiële aspecten (zie muzische vorming).

Ook voor 'sociale vaardigheden' en 'leren leren' is niet duidelijk in hoeverre de beoordeelde items sporen met de leergebiedoverschrijdende eindtermen.

De school probeert haar bijsturing rond rapporteren sinds kort ook te verantwoorden naar ouders toe. Het kerstrapport bevatte een begeleidende brief met de belangrijkste wijzigingen.

De concrete uitwerking van de vernieuwde aanpak rond rapporteren ligt in handen van een werkgroep met vertegenwoordigers uit de verschillende leerjaren. Deze heeft als taak om zo snel mogelijk een werkbaar instrument uit te bouwen, dat als vervanging kan dienen voor het oude rapport. Concrete verwachtingen bleven in eerste instantie eerder vaag en werden gaandeweg door de leden van de werkgroep ontwikkeld. De werkgroep startte met het verkennen van leerlingenrapporten uit andere scholen en stelde daaruit een eerste ontwerp samen. Hierbij is ook al enige aandacht voor gradatie per leeftijdsgroep. Differentiatie bij de rapportering bestaat enkel uit een aanduiding naast het cijfer, als kinderen hulpmiddelen mochten gebruiken.

Bij elke stap koppelt de werkgroep zijn voorstellen terug naar de volledige teamvergadering.

Door de minder duidelijke trajectplanning en de haperende software, liep het ontwerp vertraging op.

Daardoor ervaren sommige teamleden de wijzigingen als 'te snel op te korte termijn', wat enige weerstand oproept.

Toch getuigen verschillende werkgroepleden dat ze ondersteuning vinden bij de directie, die - vaak achter de schermen - zaken probeert recht te trekken via veelvuldige contacten met softwareontwikkelaars. De directie en de ICT-coördinator volgden ook specifieke nascholing om het technische proces van digitaal rapporteren onder de knie te krijgen.

Het team sprak af om tegen november laatstleden een try-out te organiseren om de doeltreffendheid van de voorgestelde aanpak te evalueren. Dit resulteerde in een aantal bijsturingen voor het kerstrapport. Door het ontbreken van concrete criteria voor het uiteindelijk resultaat, blijkt het beoordelen van het huidige proces niet eenvoudig. De reflecties blijven vaak beperkt tot minder gerichte persoonlijke ervaringen en voorkeuren. Deze worden wel in rekening gebracht bij het overleg in de werkgroep.

De aanleiding om een nieuwe rapporteringspraktijk te ontwikkelen was een meer praktisch probleem: het gebruikte rapport voldeed niet meer, zowel technisch als inhoudelijk.

De zorg om objectiviteit en verantwoording binnen de rapporteringspraktijk belemmert voor een stuk het vrij en breed denken over evaluatie. Eigenlijk koos de school voor een minder logische opeenvolging: rapporteringspraktijk zou de visie op evaluatie moeten volgen.

Toch lijkt er een zekere wisselwerking. Het werken aan een nieuw rapport heeft een zekere invloed op aanpak van evalueren. Overleg en bekijken van materialen resulteren in een ruimere visie op andere evaluatievormen. Enkele teamleden gaan ermee aan de slag. Het organiseren van kindcontacten en concrete vormen van zelfevaluatie door de leerlingen zijn daarvan mooie illustraties.

De betrokkenheid van verschillende teamleden blijkt uit de bijsturingen die ze voorstellen. Zo zoeken sommigen een betere formulering voor de verbale beoordeling; anderen zien nog mogelijkheden voor een betere afstemming van de puntenverdeling.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het leiderschap binnen de school is verdeeld over twee personen. Een van beiden is coördinerend directeur binnen de scholengemeenschap en ondersteunt het beleid op schoolniveau. De andere directeur is pas sinds vorig jaar in functie. Zij is pedagogisch verantwoordelijke en aanspreekpunt voor kinderen, leerkrachten en ouders.

Er is een duidelijke taakverdeling afgesproken, maar toch volgen leerkrachten hierbij soms hun gewoonte of voorkeur. Dit proberen beide directieleden te counteren door een wekelijks overleg.

Gerichte klasbezoeken waren de voorbije jaren slechts beperkt aan de orde. Dit jaar bezocht de directeur al enkele kleuterklassen. Tussendoor zijn er wel een aantal doorloopbezoeken, maar een doelgerichte klasnabije opvolging en ondersteuning is een terechte beleidsoptie voor de komende maanden en jaren. Nog niet iedereen heeft onlangs een functioneringsgesprek gehad. Bij haar indiensttreding had de nieuwe directeur met alle teamleden een kennismakingsgesprek.

Het beleid creëerde een getrapt systeem van medeverantwoordelijkheid. Kleuterbouw, onderbouw en bovenbouw hebben elk hun eigen overleg. Een vertegenwoordiger brengt de verwachtingen en vragen tweemaandelijks op de directieraad.

De school stelt in haar documenten het pedagogisch project van Don Bosco heel uitdrukkelijk als referentiekader. Eenmaal per jaar staan accenten uit het opvoedingsproject expliciet in de kijker. Ook naar ouders toe onderbouwt ze haar standpunt vanuit dit pedagogisch project.

Heel wat visieteksten zijn verzameld in een digitaal schoolwerkplan. Teamleden geven aan dat die recent diverse bijstellingen ondergingen. Ze volgen de structuur van de 'opdrachten' in het opvoedingsconcept van het eigen net.

Daarnaast zijn er ook het leerkrachtenvademecum, de klasmap en overlegmomenten om de organisatie van het schoolleven te stroomlijnen.

In de praktijk blijkt deze 'stroomlijning' echter geen sinecure. Binnen het team leven vaak nog verschillende visies op kwaliteitsvol onderwijs en functionele schoolorganisatie. Vanuit een te begrijpen bekommernis, verdedigen verschillende teamleden soms totaal verschillende standpunten.

Een veilig communicatieklimaat, waarin meningen op een open manier besproken worden, blijft een aandachtspunt. 'Hartelijkheid', 'redelijkheid' en 'communicatie' mogen niet alleen in de omgang met kinderen het streefdoel zijn.

Het grote team en gebeurtenissen uit het verleden maken besluitvorming niet altijd eenvoudig. Ondanks investeringen op dit vlak, blijft het een moeilijk probleem. Toch vinden verscheidene teamleden dat ze een impact hebben op wat op school gebeurt, onder andere via het 'bouwoverleg'. Anderen ervaren deze participatie minder.

Verschillende betrokkenen zien wederzijdse luisterbereidheid en transparante beslissingen als cruciale aandachtspunten voor de toekomst.

Ook onderlinge waardering kan daartoe bijdragen. De wekelijkse 'pluim' in de dienstnota's is alvast een goed initiatief, dat sterk gesmaakt wordt.

Een ander steunpunt is de goede samenwerking en het informeel overleg binnen klassen van hetzelfde leerjaar.

Diverse teksten in het schoolwerkplan beschrijven hoe onderwijsprocessen kwaliteitsvol kunnen verlopen. Deze zijn meestal goed gekend door de teamleden. Soms ontbreken nog concreet geformuleerde doelen of criteria om de beoordeling achteraf vlot te laten verlopen.

De school voorziet professionalisering en overlegmogelijkheden om leerkrachten te ondersteunen bij de uitwerking van prioriteiten. Vaak wisselen collega's van hetzelfde leerjaar informeel informatie uit en leren ze van elkaar. Bredere uitwisseling van waardevolle initiatieven over de leerjaren of niveaus heen gebeuren minder frequent. Schooloverstijgende intervisie tussen leerkrachten met dezelfde opdracht zijn eerder zeldzaam.

Het team reflecteert geregeld over voorbije activiteiten en trekt daaruit lessen voor de toekomst. Tijdens formele overlegmomenten evalueren leerkrachten ook initiatieven als de time-outzone, het gebruik van kinddossiers en huiswerk. Ze formuleren conclusies, maar de daaropvolgende bijstellingen zijn niet altijd voor iedereen even duidelijk.

Resultaten van schooloverstijgende toetsen of uit het vervolgonderwijs worden vooral op leerlingniveau geanalyseerd. Het gebruik ervan voor kwaliteitsverbetering op schoolniveau is nog niet ingeburgerd. Het prioriteitenplan beschrijft acties op korte en langere termijn. Het voorziet 'wie-wat-en-hoe' zal uitwerken. Vaak is er ook een evaluatiemoment gepland.

De school respecteert ook de overige onderwijsreglementering. Alleen in het schoolreglement en bij de verplichte informatie aan ouders, waren er enkele onvolkomenheden, die de school zeker zal rechtzetten.

De school zet haar gelijkeonderwijskansenbeleid verder. Ze wendt in haar zorgwerking de SES-lestijden geïntegreerd aan. De school maakte een overzicht van de doelgroepleerlingen.

Vanuit bepaalde noden van kinderen investeert ze vooral in taalvaardigheid en de socio-emotionele ontwikkeling.

Het schoolwerkplan bevat een uitgeschreven visietekst rond talenbeleid. De school neemt een aantal initiatieven om haar talenbeleid concreet vorm te geven. De acties zijn gericht op het stimuleren van de taalontwikkeling binnen de klas- en zorgwerking. De school neemt structurele maatregelen om de behoeften wat betreft taalvaardigheid te kennen en te ondersteunen. Het gebruik van het Nederlands als communicatiemiddel en instructietaal, is van een behoorlijk niveau.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het rijk en gevarieerd aanbod binnen in de kleuterafdeling, met extra aandacht voor taalverwerving.
- De ontwikkelingslijnen in de kleuterafdeling, die zorgen voor continuïteit en gradatie.
- De goede resultaten voor Nederlands in de lagere afdeling en de gedrevenheid van teamleden om kwaliteitsvol taalonderwijs te bieden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De duidelijke en overzichtelijke zorgstructuur.
- De groeiende visie op evaluatie vanuit het zoeken naar een passend leerlingenrapport.

Wat betreft het algemeen beleid

- De gestructureerde formele overlegkansen, met een vertegenwoordiging uit de verschillende niveaus.
- De informele uitwisseling tussen leerkrachten binnen hetzelfde leerjaar.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling een continue opbouw van streefwoordenschat voorzien.
- De afspraken over het gebruik van leerplannen verder verduidelijken en opvolgen in beide afdelingen.
- Het aanbod voor muzische vorming in de lagere afdeling evenwichtig plannen, met aandacht voor verticale samenhang.
- Criteria en procedures concretiseren voor een ontwikkelingsgerichte evaluatie van muzische vorming.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Bij de MDO's de zorgvraag en de afspraken concreter formuleren, met het oog op nog een betere handelingsgerichte werking.
- Bij vernieuwingen, zoals onder andere rapportering, zorgen voor een duidelijk afgebakend implementatietraject en daarbij de kwaliteitscirkel voor ogen houden.

Wat betreft het algemeen beleid

- Verder investeren in een open communicatieklimaat, met luisterbereidheid en transparantie als dragende elementen.
- Onderwijskwaliteit klasna bij opvolgen en ondersteunen, via gerichte klasbezoeken en functioneringsgesprekken.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de regelgeving

- In het schoolreglement geen andere inschrijvingsvoorwaarden opnemen, dan deze die de onderwijsregelgeving voorziet.
- Bij de verplichte informatie aan ouders de samenstelling van het schoolbestuur vermelden.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **kleuteronderwijs** en **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Johan Kets de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	